

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	i
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา	1
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้	6
วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้	13
ความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษาครั้งนี้	13
ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	14
ข้อตกลงเบื้องต้น	14
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	15
วิธีดำเนินการ	15
2 สถานภาพของแม่ที่ปรากฏในวรรณคดีไทย	17
นางบุญเหลือจากเรื่องลิลิตพระลอ	17
1. สถานภาพที่สัมพันธ์กับชาติกำเนิดและครอบครัว	18
1.1 ฐานะภรรยาและแม่ในราชตระกูล	19
1.2 ฐานะหัวหน้าครอบครัวและผู้นำของรัฐ	22

บทที่		หน้า
2	นางมณโฑจากบทละครเรื่องรามเกียรติ์	27
	1. สถานภาพที่สัมพันธ์กับชาติกำเนิด	27
	2. สถานภาพที่สัมพันธ์กับครอบครัว	30
	2.1 ฐานะภรรยา	31
	2.2 ฐานะแม่	41
	3. สถานภาพที่สัมพันธ์กับการศึกษา	50
	นางทองประศรีจากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน	52
	1. สถานภาพที่สัมพันธ์กับชาติกำเนิด	52
	2. สถานภาพที่สัมพันธ์กับครอบครัว	53
	2.1 ฐานะแม่	54
	2.2 ฐานะหัวหน้าครอบครัว	56
	3. สถานภาพที่สัมพันธ์กับการศึกษา	62
	3.1 ความรู้เกี่ยวกับประเพณี	63
	3.2 ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ	68
	3.3 ความรู้เกี่ยวกับหนังสือ	69
	3.4 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย	70
	3.5 ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติราชการ	71
	3.6 ความรู้เกี่ยวกับเวทมนตร์คาถา	72
	นางมัทรีจากเรื่องมหาเวสสันดรชาดก	76
	1. สถานภาพที่สัมพันธ์กับชาติกำเนิด	76
	2. สถานภาพที่สัมพันธ์กับครอบครัว	76
	2.1 ฐานะภรรยา	77
	2.2 ฐานะแม่	84
	3. สถานภาพที่สัมพันธ์กับการศึกษา	86

บทที่		หน้า
3	ความขัดแย้งในสถานภาพและบทบาทของแม่	91
	ตัวละครที่เป็นแม่ที่มีบทบาทขัดแย้งน้อย	92
	1. นางบุญเหลือจากเรื่องลิลิตพระลอ	92
	2. นางทองประศรีจากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน	101
	ตัวละครที่เป็นแม่ที่มีบทบาทขัดแย้งมาก	111
	1. นางมัทรีจากเรื่องมหาเวสสันดรชาดก	111
	2. นางมณฑิลาจากบทละครเรื่องรามเกียรติ์	118
4	ความสัมพันธ์ของตัวละครที่เป็นแม่กับตัวละครอื่นและแก่นเรื่อง	129
	นางบุญเหลือจากลิลิตพระลอ	129
	นางทองประศรีจากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน	131
	นางมัทรีจากมหาเวสสันดรชาดก	132
	นางมณฑิลาจากบทละครเรื่องรามเกียรติ์	136
	ข้อเปรียบเทียบโดยทั่วไป	138
5	สรุปอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	142
	สรุป	142
	อภิปรายผล	147
	ข้อเสนอแนะ	149
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	149
	บรรณานุกรม	150